

Kostnadsjämförelser grundskola

Barn- och ungdomsförvaltningen

2020.039 BUN

Inledning

I ärende 2017.572 BUN tog förvaltningen fram en strukturmodell som utgick från en rapport från Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) för att jämföra kostnader och effektivitet med andra kommuner.

I samband med rapporten lanserades ett Excelverktyg som ett hjälpmedel att mäta kostnadseffektivitet 2015-2017. Verktöget användes i 2017.572 BUN.

Då inget uppdaterat Excelverktyg har lanserats från Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har förvaltningen slagit samman 2017.572 BUN och 2018.241 BUN till en gemensam jämförelseanalys. I analysen redovisas kostnaderna inom grundskolan i Alingsås och jämförs med Göteborgsregionens (GR) medlemskommuner samt Koladas jämförelsegrupp Liknande kommuner grundskola.

Genom att jämföra sig med kommuner med liknande förutsättningar, kan en kommun få en uppfattning om var effektiviseringar kan genomföras. Underlaget till jämförelseanalysen är hämtat från Skolverkets sida för statistiksökningar, där en fil med kostnader fördelat på Sveriges samtliga kommuner har hämtats för bearbetning. Skolverket presenterar uppgifter över samtliga 290 kommuner och kostnaderna inom grundskolan. I statistiken fördelas den totala kostnaden per elev i följande kategorier:

- Totalkostnad
- Undervisning
- Lokalkostnad
- Måltider
- Lärverktyg
- Elevhälsa
- Övrigt

Liknande kommuner är en jämförelsegrupp med 7 kommuner som strukturellt liknar den kommun som är i fokus.

Vilka som väljs ut som liknande kommuner baseras till största del på referenskostnaden (70 procent) men också på invånarantal (30 procent).

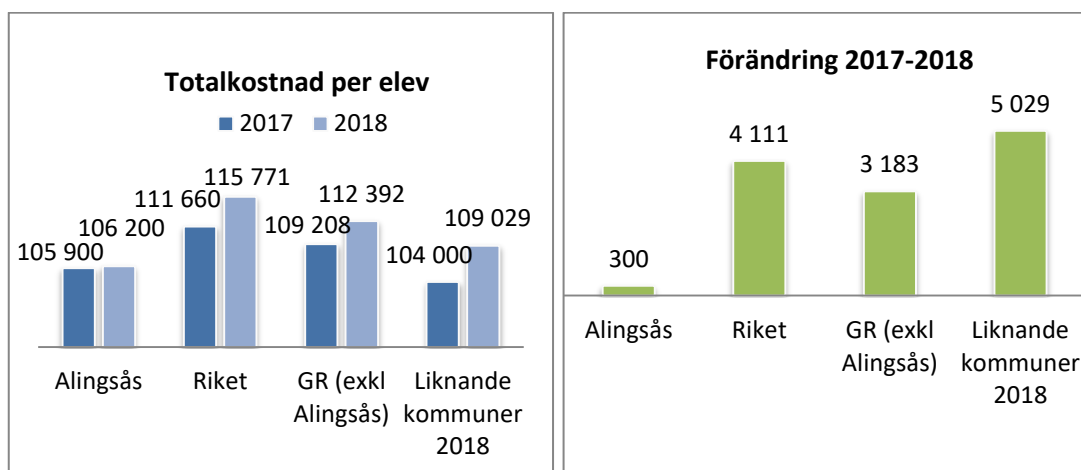
Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde kosta, enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. De kommuner som ligger närmast varandra vad gäller förväntad kostnad för en verksamhet samt invånarantal bildar alltså en jämförelsegrupp. Liknande kommuner är därför framförallt relevant för kostnadsjämförelser.

Jämförelsekommunerna varierar över tid med hur utvecklingen ser ut i kommunen (ändras referenskostnaden så ändras även de liknande kommunerna). De liknande kommunerna i analysen avser 2018. I kostnadsjämförelsen jämförs Alingsås även med kommunerna i Göteborgsregionen och riket.

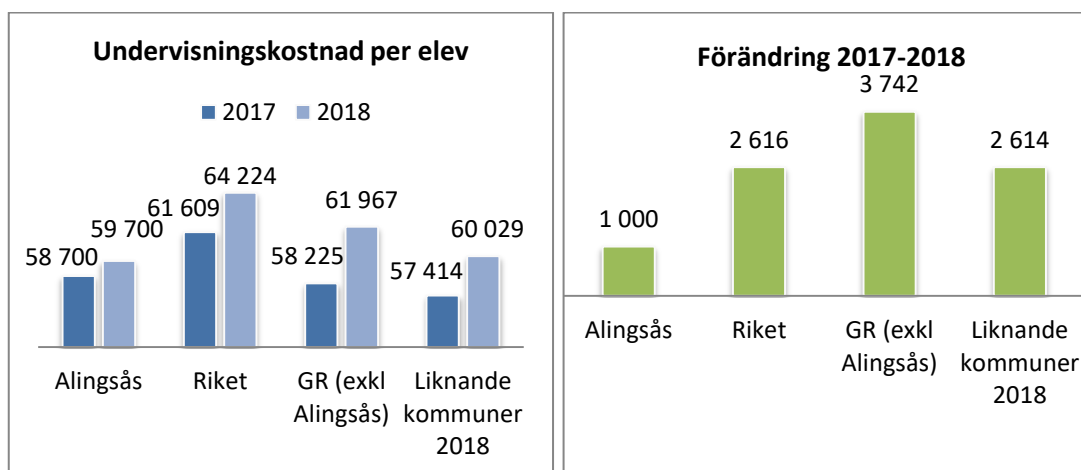
Kostnadsjämförelse per kostnadskategori

Nedan presenteras tabeller över respektive kostnadskategori samt en visualisering av förändringen mellan 2017-2018. Under varje kostnadskategori nämns Alingsås placering bland rikets 290 kommuner. Placering 1 innebär att kommunen har lägst kostnad i landet, medan placering 290 innebär att kommunen har högst kostnad.

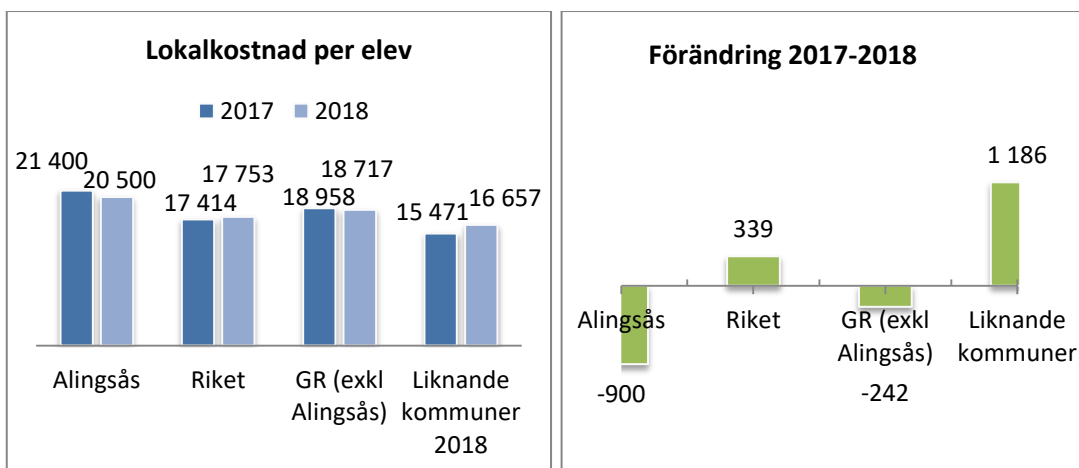
Se nyckeltalsdefinitioner på sid 7 för beskrivning av vad som ingår inom respektive kategori

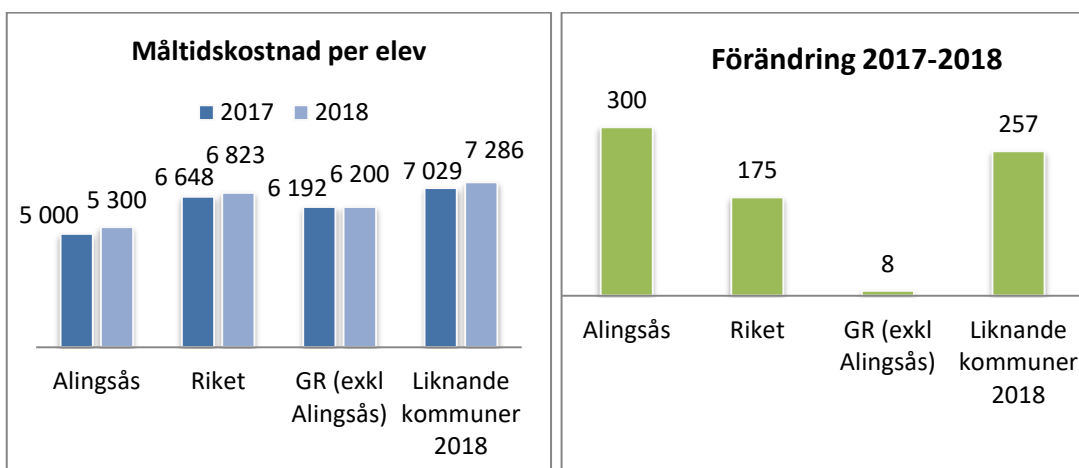
När det gäller totalkostnad per elev placerade sig Alingsås på plats 56 av Sveriges 290 kommuner 2018 (jmf plats 98 2017). Jämfört med riket, GR och liknande kommuner är det tydligt att Alingsås har bibehållit kostnadsnivån medans övriga ökat mer.

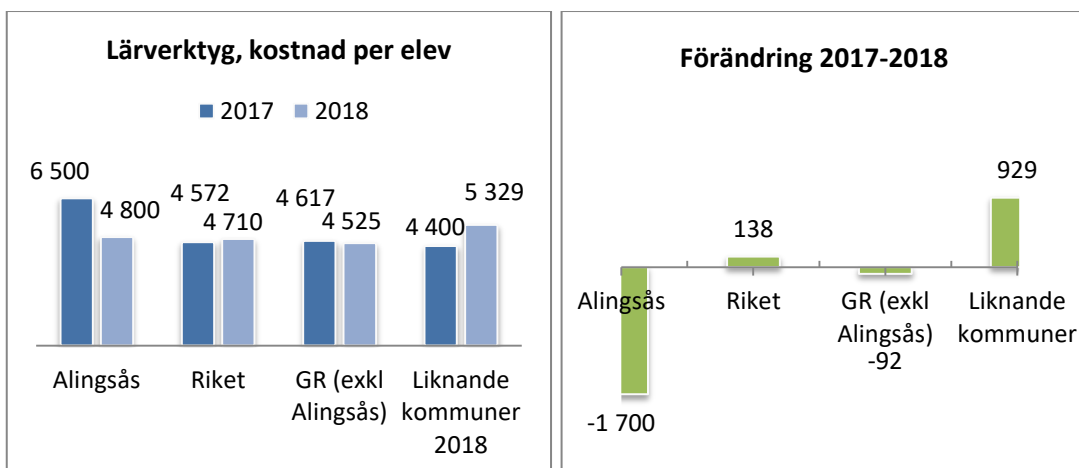
Gällande undervisningskostnad per elev placerade sig Alingsås på plats 87 2018 (jmf plats 114 2017). Jämfört med 2017 har riket, GR och liknande kommuner ökat sina undervisningskostnader mer än Alingsås kommun.

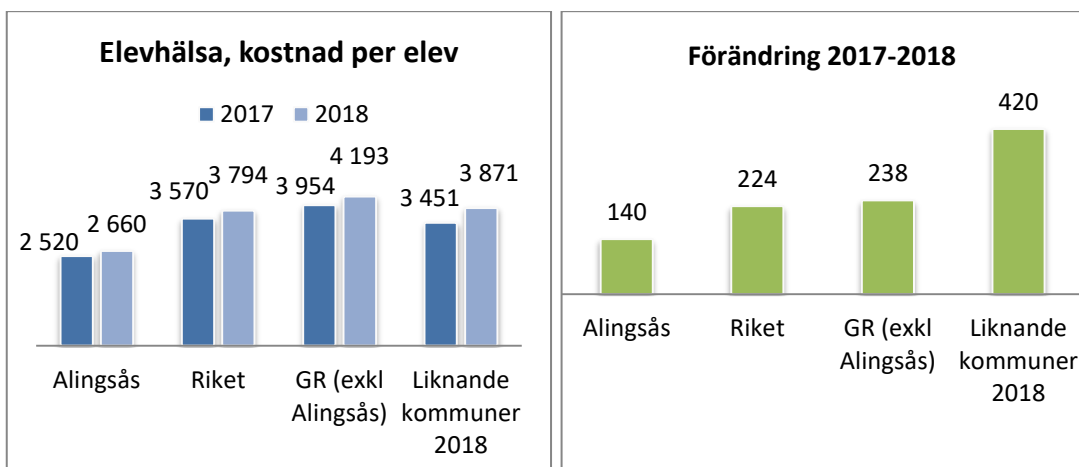
Alingsås har en hög lokalkostnad i jämförelse med riket och ligger även bland de högsta av GR-kommunerna och högst jämfört med liknande kommuner. Alingsås placerade sig på plats 228 2018 (jmf plats 248 2017). De minskade lokalkostnaderna för Alingsås förklaras delvis av en hyressänkning från det kommunala bolaget FABS.

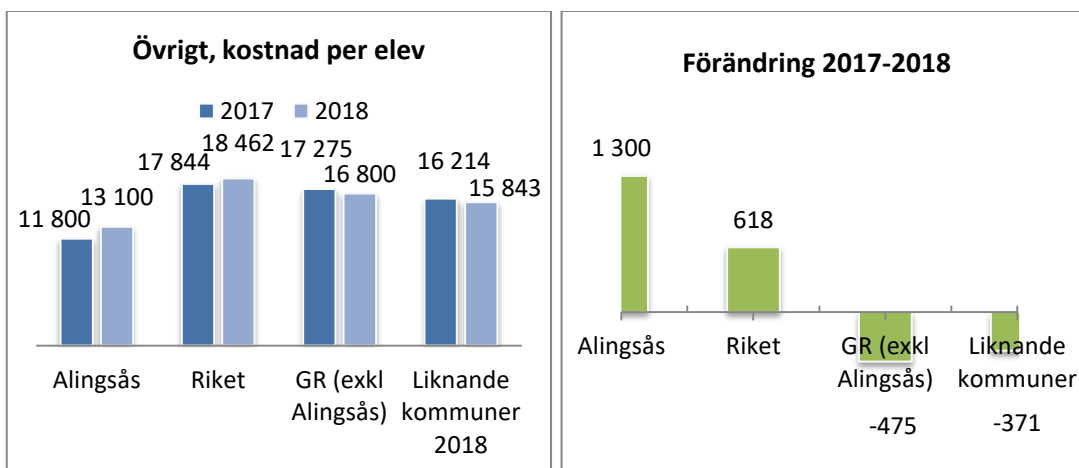
Gällande måltidskostnader per elev är Alingsås kostnader låga jämfört riket och GR. I relation till de liknande kommunerna är skillnaden stor. Alingsås placering är 44 2018 (jmf plats 37 2017). Förändringen mellan 2017-2018 är liknande för Alingsås, liknande kommuner samt riket medan övriga GR-kommuner ligger kvar på samma nivå som 2017.

När det gäller kostnad för lärverktyg per elev placerade sig Alingsås på plats 152 2018 (jmf plats 251 2017). Jämfört med riket och GR och liknande kommuner har Alingsås en hög kostnad för lärverktyg. Kostnaden för lärverktyg har minskat kraftigt i Alingsås mellan 2017 och 2018 vilket bland annat beror på att alla elever i åk 7-9 har Chromebooks istället för Macdator från och med hösten 2018. En Chromebook kostar ungefär hälften så mycket som en Macdator. En annan faktor är en prisrevidering av interna IT-tjänster.

Gällande elevehälsa är kostnaderna per elev för Alingsås mycket låga jämfört med både riket, GR och liknande kommuner. Alingsås placerar sig på plats 36 2018 (jmf plats 46 2017).

Alingsås placerade sig på plats 64 2018 (jmf plats 50 2017) när det gäller övriga kostnader per elev. I kategorin ingår kostnader som inte redovisas inom andra kostnadsposter, t.ex. kostnader för barn- och ungdomskontoret, skolledning, elevassistenter, talpedagoger, skolvårdar och fritidspersonal, utvecklingsarbete och kompetensutveckling t.ex. kursavgifter, konferenser etc.

Nyckeltalsdefinitioner från Skolverket

Genomsnittligt elevantal	Medeltal av antalet elever (inkl. integrerade grundsärskoleelever) 15 oktober redovisat år och 14 oktober året innan.
Totalt	Den totala kostnaden i tusentals kronor för valt år.
Undervisning	Den totala kostnaden för undervisning i tusentals kronor för valt år. I statistiken ingår kostnader för: alla läro- och timplanebundna aktiviteter, främst löner, lönekostnader för lärare/personal under tid för kompetensutveckling samt kostnader för ev. vikarier.
Totalt per elev	Den totala kostnaden per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för: lokaler och inventarier, skolmåltider, elevvård, undervisning, lärverktyg, utrustning och skolbibliotek, övriga kostnader, till exempel SYV-verksamhet, skolledning och administration samt grundskolans del av kommungemensam verksamhet såsom kompetensutveckling av lärare och personal, elevassistenter och skolvårdar. I statistiken ingår inte kostnader för skolskjutsar.
Undervisning per elev	Kostnaden för undervisning per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för: alla läro- och timplanebundna aktiviteter, främst löner, lönekostnader för lärare/personal under tid för kompetensutveckling samt kostnader för ev. vikarier. I statistiken ingår inte kostnader för kompetensutveckling såsom kurs- och seminarieavgifter.
Lokaler per elev	Kostnaden för lokaler och inventarier per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för lokaler och inventarier, inklusive underhåll, städning och kostnader för vaktmästare avseende fastighetsskötsel. I kostnaden kan interna hyror vara självkostnadsberäknade. I statistiken ingår inte kostnader för övriga vaktmästartjänster.
Måltider per elev	Kostnaden för skolmåltider per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för skolmåltids- och caféverksamhet, dvs. kostnader för personal, livsmedel, transporter, administrativa kostnader, t.ex. för kostkonsulent och intäkter från t.ex. försäljning till fristående skolor och sameskolan. I statistiken ingår inte lokalkostnader. Lokaler m.m. kan ingå för de kommuner som via entreprenad köper skolmåltider. För kommuner är kostnaden för skolmåltidsverksamheten nettoräknad så att intäkter för t.ex. försäljning har dragits från kostnaderna.

Lärverktyg per elev	Kostnaden för lärverktyg, utrustning och skolbibliotek per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för: lärverktyg, dvs. skön- och facklitteratur, tidningar, tidskrifter, broschyrer och annat tryckt material samt för kopior framtagna för undervisningen. Datorer, maskiner och verktyg som används i undervisningen. Bild och ljudmedier, förbrukningsmaterial och programvara för undervisning. Kapital och servicekostnader för datorer, maskiner etc. Kostnader för resor i samband med studiebesök, kulturaktiviteter och lägerskolor. Bokinköp till skolbibliotek. Skolbibliotekarie.
Elevhälsa per elev	Kostnaden för elevhälsa per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för: skolläkare och skolsjuksköterskor, skolkuratorer och skolpsykologer, köpta tjänster, t.ex. från landsting. I statistiken ingår inte kostnader för lokaler, elevassistenter, personliga assistenter, skolvårdar och elevförsäkringar.
Övrigt per elev	Övriga kostnader per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader som inte redovisas inom andra kostnadsposter, t.ex. kostnader för barn- och ungdomskontoret/motsvarande och som fördelas ut på olika verksamhetsformer administration, skolledning, SYV, elevförsäkringar, elevassistenter, talpedagoger, skolvårdar och fritidspersonal, utvecklingsarbete och kompetensutveckling t.ex. kursavgifter, konferenser etc. I statistiken ingår inte lönekostnader för vikarier under den tid ordinarie personal deltar i kompetensutveckling.